

În dialog cu inochentiștii

Reportaj de călătorie pentru un studiu despre ieromonahul Inochentie și Mișcarea de la Balta
 Selecțiuni dintr-o viitoare carte despre ieromonahul Inochentie de la Balta.

Mihail BORTĂ - teolog

Impresii si pareri personale in FORUM

V. 1. Introducere sau Despre cum s-a întâmplat că s-a ajuns la Balta.

Despre așa numiții inochentiști am auzit pentru prima oară, acum cu doi ani, de la părintele meu duhovnicesc ieromonah în cadrul Mitropoliei Basarabiei – părintele Irinarh (Țurcanu). Pe atunci eram student în anul II, la facultatea de Teologie Ortodoxă din municipiul Cluj-Napoca și venisem acasă în vacanța de vară. În acea vacanță de vară, fiind îndemnat de colegii teologi mai mari, am început să-mi caut o temă pentru lucrarea de licență în teologie ortodoxă. Fiind pasionat încă de pe timpul liceului de Istoria Bisericii Ortodoxe Române, mi-am propus să adun materiale pentru o lucrare care trebuia să se numească "O istorie a bisericii ortodoxe din Basarabia de la 1812 până în zilele noastre". Am adunat destul de multe materiale, printre care și o carte și câteva articole despre mișcarea ieromonahului Inochentie de la Balta. Cu toate aceste materiale am mers hotărât la părintele profesor lector universitar Alexandru Moraru, profesor de I.B.O.R la facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, cu gândul că cucernicia sa, să-mi accepte cererea de a scrie lucrarea de licență pe tema O istorie a bisericii ortodoxe din Basarabia. Părintele Alexandru Moraru, cercetând peste materialele pe care i le-am adus, mi-a zis că ar fi bine să scriu ceva despre care nu s-a prea scris în spațiul românesc, propunându-mi să scriu despre mișcarea ieromonahului Inochentie de la Balta, din anul 1908.

Fără să stau prea mult pe gânduri, am acceptat propunerea părintelui Moraru, deși cucernicia sa m-a atenționat că pe această temă practic nu s-a scris nimic în România.

Am cerut binecuvântarea părintelui Moraru și m-am apucat de lucru. Din primele zile am înțeles că așa o lucrare nu se poate face cu ajutorul metodei copy-paste^[1]. Având acces la rețeaua internet, am stat câteva zile la calculator culegând materiile necesare pentru tema mea de licență. După acele câteva zile m-am ales cu câteva articole, poze, date biografice succinte despre mișcarea de la Balta, nu mai mult de 7-8 pagini format A4.

Foto: Ieromonahul Inochentie de la Balta.

Am lăsat la o parte Web-ul și am mers prin bibliotecile de teologie din Țară și din Basarabia. Din biblioteci m-am ales cu ceva mai multe materiale. Pe baza cărților și articolelor pe care le-am avut spre cercetare, am început să-mi scriu lucrarea, socotind de cuviință ca această lucrare să se numească : Mișcarea ieromonahului Inochentie de la Balta – Inochentismul.

Următorul pas pe care mi l-am propus în alcătuirea lucrării, a fost cercetarea făcută la fața locului, în orașul Balta (actualmente Ucraina) și satele românești din apropierea acestei localități, unde în anul 1908 își începuse activitatea ieromonahul Inochentie (Levizor).

Cu binecuvântarea bătrânului părinte ieromonah Irinarh (Țurcanu), în dimineața zilei de 7 ianuarie 2006, după săvârșirea ajunului Nașterii Domnului (pe stil vechi) în comuna Stoicani județul Soroca, Basarabia, însoțit de parohul din comuna Stoicani, (o cunoștință bună de-a mea) părintele ieromonah Adrian (Zamlinski), am pornit la drum.

Din comuna Stoicani jud.Soroca (R.Moldova) cel mai optimal traseu pentru a ajunge în orașul Balta, trece prin Transnistria. Deci trebuia să trecem prin autoproclamata republică moldovenească transnistreană, ceea ce însemna încă două puncte vamale în plus. Fiind în posesia unui calculator portabil (laptop) am calculat în programul SONY Map distanța de 127 de kilometri din comuna Stoicani jud.Soroca până în orașul Balta, pe care trebuia să-l parcurgem în aproximativ 2 ore 30 de minute, așa îmi calcula programul. Noi am parcurs însă această distanță în mai mult de 5 ore...

O cauză a mișcării noastre lente a fost poleiul de pe drumuri, care nu permitea să dezvoltăm viteza automobilului mai mult de 60 de kilometri la oră. O

altă cauză, mult mai serioasă, dar și dureroasă au fost cele două puncte vamale ale autoproclamatei republici transnistrene. Ajungând la primul punct vamal a enclavei transnistrene situat în orașul Râbnița, nu am fost supuși unui control serios, deși eram numai noi în vamă, am stat aproximativ o jumătate de oră, am achitat taxa de tranzit 7 lei 50 de bani moldovenești de persoană (aprox. 50 de euro-centi) și ne-am continuat calea. În schimb la ieșirea din Transnistria, am stat în vama din comuna Timkove aproximativ două ore. Între timp cât așteptam să ni se restituie pașapoartele, vameșul ne-a interogat pe fiecare în parte, unde mergem, cu ce scop și ce valută avem la noi. Când am fost chemat la ghișeu să primesc pașapoartele, am rămas surprins de o afișă lipită pe geamul ghișeului. Pe această afișă erau tipărite chipurile celor mai înalți demnitari de stat din Republica Moldova (Președintele republicii, prim-ministru etc.), cu caractere mari în rusă și română, aceste persoane erau declarate non - grata pe teritoriul republicii autonome transnistrene moldovenești. Sunt o mare rușine aceste afișe pentru întreaga conducere a Republicii

Moldova...

Vama ucraineană am trecut-o fără probleme, doar că la intrarea în Ucraina, fiecare persoană străină trebuie să completeze o fișă, în care trebuie să indice datele personale, locul și scopul șederii în Ucraina. De la vama ucraineană până la Balta, mai aveam de parcurs vre-o 40 de kilometri, pe un drum destul de rău. Intrasem pe teritoriul Ucrainei, pe timpuri acest teritoriu intra în componența Republicii Sovietice Socialiste Autonome Moldovenești, cu capitala la Balta. Atâta timp cât Basarabia era în componența României Mari și bolșevicii nu aveau acces pe teritoriul ei, aceștia din inițiativa Comitetului Central de la Moskova, proclamaseră Republica Socialistă Socialistă Autonomă Moldovenească, care cuprindea întreg teritoriul Transnistriei, cât și raioanele Balta și Ananiev, - actualmente Ucraina.

Pentru mine era foarte important că intrasem deja pe teritoriul fostei creaturi bolșevice RSSAM, în depărtare deja se vede orașul Balta.

V. 2. La BALTA ...

La intrarea în Balta, am oprit cu părintele, să facem o poză pe fonul orașului. Am stat aproape jumătate de oră la periferia Baltei, povestindu-i părintelui din istoria orașului Balta :

Adunând materiale despre întemeierea localității Balta, am avut ocazia să cercetez numeroase documente istorice, dar și izvoare din literatura artistică[2] M-ați întrebat părinte când a fost întemeiată Balta, în romanul lui I. Bilic – Meci Areea, se menționează de așezarea Balta către anul 447, deși această versiune necesită totuși cercetări serioase...

Întemeierea orașelor, întotdeauna au fost momente de dispută între istorici, deoarece nu toate documentele care menționează despre întemeierea unei localități s-au păstrat. Ba dimpotrivă, în urma războaielor, incendiilor, calamităților naturale, o mare parte din documentele istorice importante, au fost supuse distrugerii. Am fi povestit încă mult cu părintele, dar afară era destul de frig, aproximativ - 4 - 5 °, am urcat în mașină și am pornit mai departe...

La Balta am ajuns în după amiaza zilei (aprox. orele 14.00). Oprindu-ne în centrul Baltei, am început a întreba de trecători, dacă auzise cineva de inochentiști. De la trecători, am înțeles că toată populația Baltei, cunoaște despre existența inochentiștilor în orașul lor. Un bărbat ucrainean ne-a îndrumat să mergem pe strada moldavskaia (moldovenească), spunându-ne că acolo trăiesc o bună parte din inochentiști. După ce ucraineanul, a explicat cum să ajungem la strada moldovenească, ne-a întrebat : Dumneavoastră de unde sunteți, din România ? Au mai fost pe aici români care au scris despre Balta și despre inochentiști în gazetă...[3]

Traversând strada centrală a orașului Balta, am văzut pe partea stângă a străzii monumentul marelui tovarăș V.I.Lenin. În multe localități din Ucraina, Federația Rusă, (mai nou și Rep.Moldova din 2001), conducătorul proletariatului mondial, a trăit, trăiește și v-a trăi., pentru că peștele se împuțește de la cap : la Moscova până în zilele noastre în mausoleul din Piața Roșie, sunt expuse publicului pseudo-moaștele liderului bolșevic.

V. 3. Strada Românilor-Moldoveni din Balta.

Strada Moldovenească, se află pe o înălțime de unde se vede foarte bine o bună parte a orașului Balta. Când am ajuns pe această stradă, cunoscând cum arată un inochentist[4], nu mi-a fost greu să-i găsesc. Am oprit lângă o fântână, unde un bărbat cu barbă, de vârstă mijlocie, era venit după apă. L-am salutat în română : Bună ziua! La care bărbatul îmi răspunse bine dispus : Bună ziua! Și căutați pe-aici?! M-am prezentat și i-am zis bărbatului numele căruia era Pavel, că nu demult am aflat de părintele Inochentie, fiind impresionat de viața curată a acestuia și că am venit la Balta ca să aflu cât mai multe despre viața și activitatea acestui părinte.

Pavel, după ce ne-a supus la un șir de întrebări și înțelegând că am venit cu pace și nu cu iscodiri viclene ca alții , am fost invitați să poftim în casă. Întrând la Pavel în casă, am simțit din plin atmosfera de sărbătoare – a Nașterii Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos. Vechiul obicei moldovenesc de a primi oaspeți, este valabil și la Balta. Soția și fiica mai mare a lui Pavel, aflând că le-au pășit pragul oameni veniți de la Basarabia, au început să așeze mâncărurile pe masă.

Între timp cât partea femeiască a casei aducea și așeza bucatele pe masă, stăpânul casei – Pavel, ne povestea despre viața sa. Am aflat de la Pavel, că e român-moldovean-basarabean originar din comuna Vădeni județul Soroca și că de tânăr a trecut Nistrul și a mers la Balta la fratele său mai mare, care era stabilit acolo de mai mult timp. De la fratele său mai mare, aflase despre părintele Inochentie și de atunci după cum ne-a mărturisit Pavel: nu mă mai puteam sătura de învățătura Părintelui, de viața sfântă și mucenicească pe care a avut-o Părintele, de dragostea sa nemărginită...

În camera în care ne aflam noi, colțul de la răsărit era bogat cu multe icoane. Pe icoana centrală a colțului, era pictat chipul Domnului Iisus Hristos așezat în tronul Slavei. Pe celelalte icoane erau reprezentate chipul Maicii Domnului, Sfântul Arhanghel Mihail, chipul Sfântului Ioan Botezătorul și chipurile altor sfinți. În partea din stânga a iconostasului am observat o icoană mică, care mi-a atras îndeeosebi atenția. Era o icoană inochentistă a Sfintei Treimi, în care erau reprezentați : în partea de sus - Dumnezeu Tatăl, în partea stângă - Dumnezeu Fiul și în partea dreaptă - Dumnezeu Duhul Sfânt în persoana ieromonahului Inochentie. Până și Pavel stăpânul casei, a observat că această icoană mică mi-a atras atât de mult atenția. Acesta a început să-mi explice ceva despre această icoană, iar eu mi-am dat seama că e pentru prima dată când văd o icoană inochentistă a Sfintei Treimi.

Discuția noastră a continuat la bogata masă pe care au avut grijă să o pregătească gospodinele casei. O masă cu de toate, ca de sărbători, cu mâncăruri felurite, preparate atât după rețete basarabene, cât și după rețete ucrainenești. Înainte de a ne așeza la masă, împreună stăpânii casei, ne-am ridicat în picioare și au rostit rugăciunile înainte de masă, care s-au încheiat cu formula tradițională a inochentiștilor : Bucurăte Părinte Inochinti (Inochentie), Duhule Sfinte!

Așezându-ne la masă, am observat că stăpânul casei Pavel, a ieșit din cameră. Când după zece minute, a intrat înapoi, ținea în mâini două ulcioare pline cu vin. Ca un român-basarabean adevărat, a început să-și cinstească oaspeții cu vin roșu și alb din propria vie, totodată plângându-se că anul acesta din pricina grindinei, care pricinuit stricăciuni viei, a făcut mult mai puțin vin ca în anii precedenți.

La masă am aflat multe amănunte despre viața românilor basarabeni din Balta. În ciuda faptului că sunt o comunitate nu prea mare, aproximativ patru sute de oameni, acești oameni sunt foarte uniți între ei. O mare parte dintre aceștia au venit din

Basarabia și s-au stabilit cu traiul în Balta. Marea majoritate a românilor basarabeni din Balta sunt inochentiști[5]. Este interesant faptul, că mulți dintre ei s-au stabilit în Balta și în apropierele Baltei numai din motivul că aici a trăit și a activat ieromonahul Inochentie (Levizor) – Părintelul[6] lor iubit.

După ce am mulțumit de masă, Pavel – stăpânul casei, văzând interesul nostru față de tot ce are legătura de părintele Inochentie, ne-a făcut o invitație : Astăzi e Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, să mergem pe la frații noștri să-i colindăm!

Am acceptat această propunere, știind că vom merge pe la casele multor inochentiști, - o mare ocazie, de a vedea pe viu viața și obiceiurile românilor-moldoveni inochentiști din Balta.

V. 4. Primiți colindătorii ?

sau

Obiceiuri Inochentiste de Nașterea Domnului.

Împreună cu Pavel am mers cu colinda pe la inochentiștii din Balta. Din casa lui Pavel am ieșit pe la ora 21:00, iar când ne-am întors, era cred că ora 4:00 și eram extraordinar de obosiți. În prima casă în care am intrat, am fost primiți foarte călduros. După ce am cântat colinda "O ce veste minunată", deși am explicat povestea, că nu prea avem timp, aproape cu forța am fost așezați la masă. În această casă colțul cu icoane, era încă mai bogat ca la Pavel. În centrul iconostasului era așezată o icoană de dimensiuni mari, în care era reprezentată Sfânta Treime, așa după cum o percep inochentiștii : Dumnezeu Tatăl în chip de bătrân, Dumnezeu Fiul - Iisus Hristos și Dumnezeu Duhul Sfânt – părintele Inochentie.

La masă în fața mea, era așezat un bătrânel care avea o barbă sură și deasă. Am întrebat de Pavel, cine este acest bătrânel și Pavel mi-a șoptit că : Aista-i moș Vasile, are 96 de ani și este cel mai bătrân dintre frați. Despre moș Vasile am aflat, că acesta este iubit și stimat de către toată frățimea inochentistă și că : i-a prins pe frații de mai înainte, care l-au văzut pe părintele Inochentie.

Foto: Ieromonahul Inochentie (Levizor) de la Balta, cel care a îndrăznit să strige că nu țarul este capul Bisericii, ci Hristos.

Întrebându-l pe bătrânul Vasile "cum o mai duce"? Acesta mi-a răspuns : Slavă lui Dumnezeu pentru toată! Da tu cini ești? Am avut o discuție de zece minute cu bătrânul, în care am aflat amănunte interesante din viața bătrânului. Și că este cel mai bătrân și cel mai prost (știe bătrânul ce înseamnă smerenia!), dintre românii-basarabeni inochentiști din Balta și că toată viața a trăit singur[7], și că frații îl ajută în toate și că : "O dat Dumnezeu iarna asta omăt și frig, înșamnă că o să fie an bun! și câte și mai câte..."

Din discuțiile celor prezenți la masă, am aflat pentru mine un lucru nou, că inochentiștii nici-o dată nu au acceptat să-i numească cineva inochentiști ci : Inochentari! Pavel : Părinții noștri s-o numit inochentari și nu inochentiști! De la început nu prea vedeam diferența între inochentiști și inochentari, dacă dai un "search" pe google, despre inochentiști mai găsești ceva materiale, despre inochentari însă nu găsești absolut nimic. Care-i totuși până la urmă diferența dintre inochentiști și inochentari? Răspuns la această întrebare am primit chiar de la ei - românii-moldoveni din Balta adepți ai ieromonahului Inochentie. Intrând la o bătrânică în casă, de la care am luat ceva materiale documentare, aceasta după ce ne-a servit pe fiecare cu câte un ciai fierbinte din flori de tei, a adus din altă cameră o Scriptură veche. Această Sfântă Scriptură a fost editată în anul 1819, de filiala rusă a societății biblice britanice din Petersburg, tipărită în limba română cu caractere slavonești, cu binecuvântarea sinodului rus[8]. Bătrânică făcându-mi semn să vin mai aproape, deschise Scriptura la cartea prorocului Isaia (cap. 34 vers. 14) și începu să citească în plină voce : Și se vor întâmpina Dimonii cu Onochentarii, și vor striga unul către altul, acolo se vor

odihni Onochentarii, că și-au aflat lor odihnă[9], după care m-a întrebat : ai înțeles? La care i-am răspuns și bătrânei și mi-am răspuns și mie : Am înțeles.

Am înțeles - onochentarii, adică inochentarii și nici într-un caz denumirea enciclopedică oficială de inochentiști. Nu mă voi opri în detalii asupra acestei probleme, dar în privința citatelor biblice interpretate de inochentiști, acest caz trebuie luat spre cercetare într-un capitol aparte.[10]

V. 5. Obiceiuri Inochentiste de Nașterea Domnului (continuare...)

Marșul pe care l-am săvârșit, colindând împreună cu Pavel, o bunică parte a inochentiștilor – inochentariilor din Balta, a fost pentru mine ca o mană cerească, în cercetarea cazului, dar mai ales în formularea unei păreri personale obiective și adevărate în privința acestor frați ai noștri români - moldoveni - inochentiști de peste Nistru.

Dar mă întorc la noaptea în care am umblat cu colinda. La cele peste zece mese, la care am șezut, felurile de bucate care s-au servit au fost într-atât de gustoase, încât nici nu am observat, că de pe masă lipsea în exclusivitate, cel mai râvnit aliment din lume – carnea. Inochentiștii (Inochentarii) nu consumă carne, în afară de pește și băuturi spirtoase, în afară de vin. În cartea de învățătură a inochentiștilor – Cartea Mărturisirii, în capitolul Despre carne și rachiu aflăm : Multă sminteală este în lume în vremea de acum despre cei ci nu mănâncă carne și nu beau rachiu, zicând că părintele Inochentie i-au oprit. Adivărat că El numa au spus despre carne și rachiu, cum că întru împărăția lui Dumnezeu nu vor intra, dar pe nimini nau însărcinat că numai decât să îndeplinească.

... Au nu știți că sânteți casa lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi? De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strical-va pe acela Dumnezeu, căci casa lui Dumnezeu sfântă este, care sânteți voi. (1 Cor. cap. 3 vers. 16-17)^[11] Dacă omul vede că carnea și rachiul și tutunul nu se primesc în biserică aceasta de piatră, apui mult mai tare nu se primesc în aceasta din lăuntru nostru, că o strică și-l va strica și pe dânsul Dumnezeu.^[12]

Pe această temă (în legătură cu renunțarea la carne, rachiul etc.) am găsit un articol^[13] scris de protoiereul Teodor Chirica – Despre hrană, nedreptatea inochentienilor, în care autorul încearcă să explice marea rătăcire a inochentienilor.

Așa sunt ei Inochentiștii, nu mănâncă carne și nu beau rachiul. Din aceste considerente, mulți îi cataloghează din start ca fiind niște sectanți ordinari. (de exemplu : Martorii lui Iehova, Adventiștii de ziua a șaptea) Există însă și persoane care au o părere bună despre modul de viață pe care îl duc inochentiștii (renunțarea la mâncărurile fabricate din carne, la consumul de rachiul etc.). O părere bună despre inochentiști și despre modul lor de viață, o are arhiepiscopul Ioan (Bereslavski) - fondatorul și conducătorul curentului sectar Biserica Ortodoxă a Maicii Domnului Puternice cunoscut și sub denumirea de Centrul Maicii Domnului. Acesta în cartea sa Апостол огненного христианства (Apostolul creștinismului înfocat), descoperă cititorilor pe marele sfânt și mucenic ortodox, de la începutul secolului XX, - ieromonahul Inochentie de la Balta. Iar pe următorii lui Inochentie, pe inochentari - numindu-i creștini înfocați, creștini adevărați, care întru totul se aseamănă primilor creștini din epoca apostolică...

O mare dragoste o manifestă inochentiștii – inochentarii, față de colinzile străvechi. Am observat acest lucru, când am intrat cu colinda în prima casă și am cântat "O ce veste minunată". Gospodinei din acea casă i s-au umplut ochii cu lacrimi de bucurie. Peste tot unde am fost, cei de-ai casei, cântau cu noi și erau încântați și nespuse de bucuroși de acest fapt. Pe lângă colindele tradiționale, care se cântă de Nașterea Domnului Iisus Hristos, am auzit ceva nou – câteva colinde alcătuite de inochentiști (inochentari), de o frumusețe rară, cântate melodios într-o limbă română curată ca lacrima... Am rămas într-atât de impresionat de aceste colinde, ceva extraordinar : cuvinte românești cântate pe linii melodice slave. Textul acestor colinde, mi l-am notat pe hârtie. Din punct de vedere teologic, aceste colinde sunt pur ortodoxe, vestesc nașterea minunată în Betleemul Iudeii din Fecioara Maria, a Domnului și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Ascultând cu atenție o mare parte din colindele intonate de inochentiști, eram deja pregătit să scriu în caiet : colinde inochentiste-inochentare sută la sută ortodoxe. Din cele patru colinde, pe care am avut ocazia să le audiez și parțial să mi le notez în carnet, o colindă – cea mai reușită și ca text și ca melodie, în încheierea acestei colinde în care textul este în totalitate ortodox, se mărturisește învățătura de credință a inochentiștilor^[14] și anume mărturisirea celor doi fii ai lui Dumnezeu – Iisus Hristos și Inochentie.

Mărturisiri de felul acesta au început să apară încă în timpul vieții ieromonahului Inochentie. Se știe și de unde ieșeau aceste mărturisiri : mărturisirile despre divinitatea părintelui Inochentie ieșeau din poporul simplu (în mare parte români-moldoveni-basarabeni) neștiutori de carte, dar iubitori de dreptate și de adevăr. Acest popor vedea fariseismul, nedreptatea și destrăbălarea cu care lucra o mare parte a clerului din biserică țaristă. La toate acestea sa mai adăugat un factor negativ : în timpul păstoririi arhierelui rus Serafim Ciciagov, în bisericile Basarabiei limba română practic dispăruse din oficierea serviciului divin. Vlădica Serafim Ciciagov – un zelos apărător a intereselor monarhice rusești în Basarabia, a luptat cu înverșunare împotriva oricărei manifestări naționale pro-românești, stăruind din răspuțeri ca în bisericile basarabene să se slujească numai în slavonește.

Pe acest fon de antipatie totală a basarabenilor față de biserică oficială țaristă, apare și se impune triumfător, figura harismatică a ieromonahului român-basarabean – Inochentie de la Balta. Publicistul român (de origine basarabeană) Boris Buzilă, în lucrarea^[15] sa este de părerea că la originea fenomenului inochentist s-au aflat mai multe determinante, care au acționat în egală măsură : calitățile personale ale călugărului (ieromonahului Inochentie), forța fascinatorie a charismei sale, darul vorbirii, pricepera de a atinge coardele cele mai sensibile ale sufletelor credincioșilor, atât prin ceea ce le spunea, cât și pentru că le vorbea în limba lor maternă; o anumită ingeniozitate lucrativă în sensul că s-a grăbit întodeauna să-și cheme în ajutor miraculosul... în foarte scurt timp ieromonahul Inochentie (Levizor) de la Balta, devine cunoscut în toată Basarabia, ținutul Podoliei și Chersonului, dar și în afara acestora. Părintele Inochentie a căpătat o popularitate foarte mare în popor, predica sa originală (ex : pocăiți-vă, că de nu vă ve-ți pocăi de voie, vă ve-ți pocăi de nevoie!!!) era primită călduros în inimile miilor de credincioși (români-basarabeni) care veneau în pelerinaj la Balta, din ce în ce mai mulți. Părintele ieromonah Inochentie, pentru ...

V. 6. Ora 4:00, La poartă la moșu' Gheorghe...

După o noapte nedormită, colindând zeci de familii inochentiste, aproximativ în jurul orei patru dimineața, ieșind din ultima casă eram ferm hotărâți să mergem, să ne odihnim și noi oasele. Până la casa lui Pavel era o distanță de aproximativ 10-15 minute de mers pe jos. Această distanță am parcurs-o într-o suflare, pentru că afară se lăsase destul de frig (aprox. -16 - 18° C). Pe drum din cauza frigului, aproape că nu am schimbat nici-o vorbă cu Pavel. Momentul culminant s-a produs, în momentul în care am ajuns în fața porții lui Pavel. Pavel dintr-o dată își aduse aminte că nu am mers să-l colindăm pe un oarecare moșu' Gheorghe, care după câte am înțeles locuia undeva la marginea orașului. Rugându-se din suflet să mergem și pe la moșu' Gheorghe cu colinda că : mare bucurie sufletească o să aibă acesta, noi deși mai mult morți decât vii din cauza oboșelii, nu puteam să-l refuzăm și am acceptat să mergem.

Probabil lui Pavel i se făcuse milă de noi, pentru că în câteva clipe a deschis poarta și a scos mașina din curte. Astfel că drumul până la moșu' Gheorghe l-am parcurs cu mașina. La moșu' Gheorghe la poartă am așteptat câteva minute. Luminile erau stinse, poarta încuiată, nici un semn de viață, doar câinele bătrânului mai lătra din când în când a lehamite. Pavel se întristase – îi cam bătrân moșneagul și nici nu prea aude... și eu prostu' mi-am amintit de el la ora asta., s-ar fi bucurat grozav, dacă veneam mai devreme și-l colindam.

... Ajungând la Pavel, când am intrat în casă, ceasul de pe perete indica ora 4:45. Deși eram extrem de oboșiți, în momentul în care Pavel a intrat în cameră cu un braț de cărți și fotografii (la temă), într-o clipă am uitat de oboșală și ... ascultându-l atent pe Pavel, am scanat materiale până dimineața., la somn mergând doar aproape de ora șapte dimineața.

V. 7. Împreună cu Inochentarii la rugăciune.

Această călătorie la Balta, pe care am săvârșit-o cu scopul cercetării și studierii mai detaliate a fenomenului inochentist, de la

Început, din mai multe motive, a stat sub semnul întrebării. Motivul principal, care mă impunea să renunț la această deplasare, era lipsa catastrofală de timp liber. Pentru o eventuală deplasare la Balta, aveam nevoie de cel puțin două zile (48 de ore) ca să trec prin toate locurile pe care mi le-am planificat în agendă.[\[16\]](#) Ținând cont de faptul, că în data de 9 ianuarie ora 20:30 aveam programat bilet pentru ruta Chișinău – Cluj-Napoca, nu aveam prea mult timp la dispoziție.

În data de 6 ianuarie, în ajunul Nașterii Domnului (stil vechi), m-am deplasat în comuna Stoicani, jud.Soroca (Republica Moldova), unde ne-am rugat și am cântat la o Sfântă Liturghie nocturnă, în cinstea acestei luminate sărbători creștine. Slujba a luat sfârșit pe la orele 4:00 dimineața, iar noi aveam la dispoziție doar trei ore de somn, pentru ca pe la orele 8:00 dimineața, împreună cu părintele ieromonah Adrian (Zamlinski) să purcedem la drum.

După o noapte întreagă în care am umblat cu colinda prin Balta, aveam deja la activ două nopți nedormite. Deși ne-am culcat aproape de ora 6:00 dimineața, de la Pavel am înțeles că nu vom avea parte de odihnă lungă, pentru că a doua zi la 10:00, Pavel ne-a invitat să mergem cu el la rugăciune. La aceste rugăciuni, având o unică ocazie să văd pe viu o veritabilă adunare inochentistă. De la Pavel am aflat că inochentiștii în fiecare Duminică și de sărbători, se adună la rugăciunea comună (care ține aprox. trei ore) în casa unuia dintre inochentiști.

Deși ne-am grăbit, totuși când am intrat în casa în care se ținea rugăciunea, era trecut de ora 11: 00. În această casă aproape că nu mai era loc liber. În camera în care în fața icoanelor se citeau rugăciunile, stăteau numai bărbații, iar în alta – femeile. Ne-având loc în camera în care se rugau bărbații inochentiști, am fost conduși într-o altă cameră alăturată, unde se mai aflau trei persoane de parte bărbătească.

Chiar din momentul în care am intrat în casă, mi-am dat seama că se citește acatistul Sf. Ierarh Nicolae. După care sa citit acatistul Sf. Mucenic Mina, urmat de acatistul Sfintei Cruci. Cititorii erau numai bărbați inochentiști, de vârsta a doua și a treia; aceștia rânduindu-se câte doi-trei la fiecare acatist.

Cât bărbații inochentiști citeau la acatist, aveam timp să examinez iconostasul situat în colțul dinspre răsărit a camerei. Acest iconostas era mai bogat, decât iconostasul din casa lui Pavel; era compus din mai multe icoane, printre care am observat și icoane destul de vechi, pictate pe lemn. Icoana centrală a iconostasului, mi s-a aruncat în ochi, de îndată ce am intrat în cameră. Era o icoană de o mărime aproximativ 130cm×90cm, în care era pictată treimea inochentistă : Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul – Iisus Hristos și Dumnezeu Duhul Sfânt – Inochentie.

Acatistul Sfântului Mucenic Mina, era deja pe sfârșite; se citea ultima rugăciune. După acest acatist, s-au cântat câteva slăviri ortodoxe, concomitent cu acestea cântându-se slăvirea inochentistă : Sfinte Părinte Inochentie Duhule Sfinte, miluiește și mântuiește pe robii tăi! După aceasta urma să fie citit un alt acatist. Bătrânul, care citise ultimul la acatistul Sf. Mucenic Mina, se retrase; de masă apropiindu-se alt bătrân inochentist, care deschise o altă carte și făcându-și cruce și cerându-și iertare de la toți cei prezenți în casă, a început să citească acatistul Sfântului Părinte Inochentie – Duhul Sfânt. (!!!)

Acest acatist mi-a atras atenția, am început să ascult cu luare aminte cuvintele. Dintr-o dată cineva din bătrânii inochentiști, mi-a făcut semn să vin să citesc. Pentru o fracțiune de moment, nu știam cu să procedez; să accept, sau să refuz propunerea bătrânului. Când mi-am dat seama, eram deja în fața iconostasului cu cartea în mâini, citind din acatistul închinat părintelui Inochentie. Cartea din care citeam, era un acatistier scris de mână (caligrafic) în limba română, folosindu-se caracterele chirilice ale alfabetului rus, de până la reforma acestuia. Din acatist am citit trei icoase și trei condacuri, după care a continuat să citească Pavel – ghidul și gazda mea din Balta.

Acest acatist pur inochentist, compus după formula acatistelor ortodoxe, cu icoase și condacuri; despre acesta inochentiștii mărturisesc, că a fost alcătuit nu mult după moartea ieromonahului Inochentie († 1.01.1918), încă de primii inochentiști. Linia canonică ortodoxă a acestui acatist se întrerupe în momentul în care, se rostește slăvirea de la icos : Bucurate Sfinte Părinte Inochentie – Duhule Sfinte !

Rugăciunea a luat sfârșit aproape de ora 13 : 00, iar adunarea a continuat cu o minunată trapeză, ca în timpul primilor creștini. De remarcat faptul că au fost pregătite două mese cu bucate; una pentru bărbați și alta pentru femei. După ce bătrânii inochentiști, au binecuvântat masa, toți s-au așezat la locurile lor. Masa era încărcată cu bucate, dintre care cu desăvârșire lipsea carnea; aceasta compensându-se din belșug cu mâncăruri din pește, brânză și produse vegetale naturale. La mesele inochentiștilor din Balta, ca și la frații lor - gospodari moldoveni din Basarabia (Rep. Moldova) și Moldova (din România), este cu neputință să lipsească de la masă vinul. Inochentiștii nu consumă băuturi alcoolice, în afară de vin (roșu sau alb), pe care îl prepară după rețete moștenite de la înaintașii lor. La masă, aceștia au servit vinul din pahare micuțe de 100 ml. (încă un exemplu de cumpărare, pentru toți creștinii). Am degustat și eu la masă din vinul inochentiștilor; este un vin fin, spumant, care are ceva deosebit de vinurile din podgoriile Basarabiei și a Moldovei.

După ce sa servit din vin și din bucate, bătrânii inochentiști, au început să povestească, iar cei mai tineri (printre care mă aflam și eu), să asculte cu atenție – evenimente și fapte din viața și activitatea părintelui Inochentie; relatări, pe care aceștia, la rândul lor, le-au auzit de la bunei, care l-au văzut, l-au ascultat și l-au urmat pe părintele lor drag – Inochentie.

Agapa inochentistă, s-a încheiat cu o mulțumire de masă, (din care nu a lipsit și o slăvire închinată părintelui Inochentie), după care sa continuat cu cântarea colindelor de crăciun.[\[17\]](#)

V. 8. La Grădina Raiului. Mănăstirea subterană Noul Ierusalim.

Din Balta trebuia să mergem la mănăstirea subterană Noul Ierusalim, sau cum iubesc să-i zică inochentiștii – Grădina Raiului. Aceasta mănăstire subterană a fost săpată în apropierea satului Lipețchi, gubernia Herson (actualmente raionul Cotovsc, regiunea Odesa, Ucraina), pe moșia dăruită de frații Mardari (Gherasim, Sofronie, Nechita) pe când ieromonahul Inochentie se afla în Exil. Cu binecuvântarea Părintelui Inochentie, următorii săi, în taină, fără permisiunea autorităților, au săpat sub pământ o peșteră de dimensiuni foarte mari[\[18\]](#); iar la suprafață deasupra peșterii, au sădit o vie și o livadă.

Despre Grădina Raiului din sursele inochentiste aflăm următoarele amănunte : Și drept adevărat rai pământesc au fost acolo : sub tot pomul ședea câte o roată de suflete : bărbați și femei, bătrâni și tineri, bogați și săraci, mari și mititei, și da laudă lui Dumnezeu. Toate erau de obște. Râvnic de scaldat norodul. Râvnicul era cimentuit, peste tot avea șapte găuri deoparte și șapte pe altă parte și una la mijloc din care izvora apă. Cine se scălda în râvnic se lecuia de multe boale. Fântână largă și adâncă de douzeci

și patru de stânjeni (aproape 50 de metri), umbla cu două ciuturi. Apă nicăierea nu se găsea ca acolo.[19]

La locul unde a existat pe timpuri Grădina Raiului, am ajuns înspre seară (aprox. orele 16:00). Afară se întunecase de-a binelea, dar totuși lumina lunii își făcea lucrarea ei – lumina întunericul. Călăuza noastră, un bărbat inochentist din localitatea Lipețchi, ne-a arătat teritoriul fostei mănăstiri. Din livezile de altă dată, nu mai rămăsese nimic. Totul era pustiu și gol; și doar vechea fântână (adâncă de 50 de metri) care aproviziona întreaga mănăstire cu apă, dădea de înțeles, că pe aceleste locuri, cândva a existat o comunitate înfloritoare.

Bărbatul inochentist ne-a condus la intrările în fosta mănăstire subterană. Pe timpuri existau două intrări în peșteră, intrarea mare (principală) și intrarea mică (secundară), pe care se spune că bolșevicii le-ar fi betonat în anul 1929, cu scopul de a șterge pentru totdeauna urmele mănăstirii.

Din toate acestea s-a mai păstrat holul la intrarea mică, lung de aproximativ 5-6 metri. În capătul acestui hol, unde accesul în peșteră era deja imposibil, erau așezate câteva iconițe cu Maica Domnului, iar pe lângă acestea multe capete de lumânări. Călăuza noastră ne-a povestit, că pe aceste locuri și în zilele noastre, vin în pelerinaj sute de credincioși (din Republica Moldova, România, Ucraina, Rusia etc.) simpatizanți ai părintelui Inochentie. Urmând exemplul călăuzei noastre, am aprins și noi câteva lumânări, ne-am închinat și ne-am rugat pentru toți cei care s-au nevoit și au pățimit în această mănăstire subterană.

În sensul acesta este interesantă afirmația pe care a făcut-o la timpul lui, părintele Gala Galaction :

Poate că, într-o zi, mișcarea inochentistă cu începătorul ei, călugărul Inochentie și cu toți martirii sectei vor fi trecuți, cu mai multă înțelegere și cu mai multă duioșie pe tabloul de onoare al răsculaților și al luptătorilor pentru păstrarea și sporirea comorilor sufletului românesc.[20] O afirmație acceptabilă, pe care în zilele noastre, avem prilejul și puterea de a o dezvolta și a o ridica la un nivel superior de percepere.

V. 9. La plecare ...

Mănăstirea Grădina Raiului, era ultima destinație a cercetării mele. De acolo trebuia să ne întoarcem înapoi în Basarabia. Înainte de plecare, am scos o căldare cu apă din fântâna fostei mănăstiri, potolindu-ne setea și spălându-ne pe față cu apă ca lacrima. Luându-ne rămas bun de la călăuza noastră, i-am mulțumit pentru ajutor și i-am promis că voi mai reveni cât de curând la Grădina Raiului.

Bărbatul inochentist, călăuza noastră, la despărțire mi-a zis următoarele cuvinte :

Frate cercetează bine și alege grâul de neghină, scoate lumina din întuneric! Domnul și Măicuța Domnului și părintele nostru Inochentie să te ajute și să te binecuvânteze! Eu rămân aici, dar voi mergeți la Basarabia și spuneți-le că părintele nu a fost un rău cum zic păgânii, dar a fost păstor și slugă a Basarabiei întregi și a tuturor celor necăjiți și împovărați.

... Șoferul a pornit motorul, în câteva clipe ne-am mișcat din loc. M-am uitat în oglindă și am văzut în urma noastră figura nemișcată a bărbatului inochentist, cuvintele căruia încă îmi mai sunau în cap ... mi-am făcut cruce, încercam să mă rog : Dumnezeu milostiv fii mie păcătosului! Ajută-mă să duc lucrarea aceasta la un bun sfârșit ... Amin.

Mihail BORTĂ

cetățean al R.Moldova, student în anul IV,
la facultatea de Teologie ortodoxă din municipiul Cluj-Napoca,
România.

Va urma.

[1] Metoda copy-paste, copiază și atașează - metodă foarte îndrăgită de studenți.

[2] ex: Б.Стрянкин, Балта, г. Одесса, 1962 г. – В.Стрянкин, cartea Balta, or. Odesa, anul 1962.

Е.Бойко, М. Ухожанский, С. Цванг, Путеводитель, г. Одесса, издательство Маяк, 1981 г. – E.Boico, M.Uhojanski, S.Țvang, Ghidul (Baltei), or. Odesa, editura R.Moldova, anul 1981.

Історія міст і сіл Української РСР. Одеська область, г. Одесса, 1978 г. – Istoria localităților și satelor din R.S.S. Ucraineană. Regiunea Odesei, anul 1978.

Сергей Таранец, Старообрядчество Подолии, издательство Проспект, г. Киев 2000. г. – Serghei Taraneț, Lipovenii din ținutul Podoliei, editura Prospect, or. Kiev, anul 2000.

И.И. Билык, роман Мечь Арея, г. Киев , 1972 г. – I.I. Bilic, romanul Meci Areea – (în traducere liberă Paloșul lui Arei), or. Kiev, anul 1972.

[3] Într-adevăr; am găsit un articol semnat de Dorin Lozovanu, - Basarabia – locul unde românii nu vor muri niciodată.

[4] Bărbații inochentiști poartă barbă lungă, asemenea rușilor lipoveni.

[5] Inochentiștii, sau inochentarii - susțin erezia : că ieromonahul Inochentie este a treia față din Sfânta Treime – Dumnezeu Duhul Sfânt.

[7] Bătrânul Vasile toată viața sa a trăit-o în feciorie.

[8] La care a colaborat, printre alții, și mitropolitul Gavriil Bănulescu din Chișinău, alături de principele Ipsilanti.

[9] Același text îl citez și din Sfânta Scriptură - ediția jubiliară îngrijită și diortosită, a Înalt Prea Sfințitului Bartolomeu (Anania) : Și demonii vor sta față în față cu satirii și vor zbiera unul către celălalt; acolo se vor odihni satirii, că loc de odihnă și-au aflat. (Isaia cap.34, vers. 14)

[10] Interpretările inochentiste a unor citate din Sfânta Scriptură, au fost luate spre cercetare în capitolul Inochentism și Postinochentism.

[11] Nu știți oare că voi sunteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește 'ntru voi ? De va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica pe el Dumnezeu, pentru că sfânt este templul lui Dumnezeu, care sunteți voi. (1 Cor. cap. 3 vers.

16-17) din Sfânta Scriptură - ediția jubiliară îngrijită și diortosită, a Înalt Prea Sfințitului Bartolomeu (Anania)

[12] Cartea Mărturisirii, Despre părintele Inochenti de la Balta. Anul 1927, pag.52

[13] Protoiereu Teodor Chirica, Voroava a 14-a, Despre hrană. Nedreptatea inochentienilor. Nr.590. Editura frăției ortodoxe Nașterii lui Hristos, din Chișinău. 18 Mai, anul 1916. Cenzor, protoiereul Constantin Popovici.

[14] erezie din punct de vedere a Bisericii Ortodoxe.

[15] Boris Buzilă, Din istoria vieții bisericești din Basarabia, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996, studiul : Fământări religioase. Între fanatism și diversionism, pag. 199

[16] Orașul Balta (clădirea fostei mănăstiri, biserica, cimitirul) și împrejurimile acestei localități; comuna Lipetkoe, mănăstirea catacombă Grădina Raiului și împrejurimile ei.

[17] Cântarea colindelor – un lucru foarte îndrăgit de inochentiști.

[18] Manuscrisul de la Țarigrad, pag. 62. Peștera avea opt prohoduri și în tot prohodul erau chilii, față în față, și în toată chilia ședeau câte doi trei; care erau mai mari și mai mult fete, ședeau zi și noapte și citeau la psaltire, acatiste și alte rugăciuni. Duceau o viață pustnicească, mai mult în post și în rugăciuni. În peșteră își făcuse două biserici, una mare și una mică. Cum una așa și alta împodobită cu frumoase icoane. În bisericile cele din peșteră toată ziua, la două ceasuri din noapte se făcea Sfânta Liturghie și se împărtășea norodul cu Sfintele Taine, de trei ori pe săptămână se împărtășeau unii, unii cam în toată ziua. ... Psaltirea în bisericile cele din peșteră, și unele din chilii, nu sta cum nu stă soarele. Unul citea la psaltire, altul pomenea suflute, cele ce se scriau în carte de veciu vii, și în alta a morții. Mare frică și întristare îi cuprindea pe toți cei credincioși, care intrau acolo și vedeau ce a făcut părintele Inochenti sub pământ.

[19] F.Postolachi, Gh.Arion, I.Băleanu, În scurt viața și faptele Părintelui Inochenti de la Balta, pag. 55

[20] Boris Buzilă, Din istoria vieții bisericești din Basarabia, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996, studiul : Fământări religioase. Între fanatism și diversionism, pag. 209

[Pagina de front](#) | [Istorie](#) | [Proza si teatru](#) | [Jurnalistica](#) | [Poezie](#) | [Economie](#) | [Cultura](#) | [In limbi straine](#) | [Comentarii](#) | [Actualitatea germana](#) | [Comunicate și apeluri](#)

Redactia Agero nu isi asuma raspunderea pentru continutul articolelor publicate. Pentru aceasta sunt raspunzatori doar autorii, in concordanta cu legea presei germane.

Publicarea scrisorilor de la cititori sau a mesajelor pe Forumul de discutii al Agero se face în virtutea libertatii la opinie si expresie a acesteia.

Punctul de vedere si ideatica scrisorilor si mesajelor afisate nu coincid în mod necesar cu cele ale redactiei.

AGERO Stuttgart® - Deutsch-Rumänischer Verein e.V. Stuttgart.

Editor, concepția paginilor, redactarea și Revistei Agero : **Lucian Hetco** hetco@agero-stuttgart.de [[Impressum](#)]